ВІДГУК

офіційного опонента на дисертаційну роботу Білявцевої Вікторії Вікторівни за темою: «Продуктивність молодняку свиней за згодовування білково-вітамінно-мінеральної добавки «Енервік» подану у спеціалізовану вчену раду Д 27.821.01 для прилюдного захисту на здобуття наукового ступеня кандидата сільськогосподарських наук за спеціальністю 06.02.02 – годівля тварин і технологія кормів

1. Актуальність теми дисертації. Практика використання в раціонах свиней білково-вітамінно-мінеральних добавок є основою розробок зернових сумішей, які б повністю задовольняли потребу тварин у поживних речовинах та енергії на утворення продукції. Особливої актуальності дане питання набуває при виготовленні і запровадженні у годівлі свиней недорогих та більш досконалих біологічно-активних добавок, які здатні позитивно впливати на засвоєння поживних речовин основногораціону, та зумовлюють скорочення періоду відгодівлі тварин не погіршуючи при цьому фізико-хімічних якостей м'язевої тканини. До однієї із них слід віднести новостворену БВМД «Енервік», яка розроблена автором для двоінгредієнтної зернової суміші (ячмінь, пшениця) раціону молодняку свиней на відгодівлі.

Дослідження в цьому напрямку, викладені у дисертаційній роботі є актуальними з точки зору підвищення поживної цінності концентрованої суміші, яка містить обмежену кількість зернових компонентів. Раціони з такою структурою зустрічаються в багатьох фермерських господарствах тому, наукові дослідження такого спрямування є необхідними.

Дисертаційні дослідження Білявцевої В.В. є складовою частиною тематики кафедри годівлі сільськогосподарських тварин та водних біоресурсів Вінницького національного аграрного університету: «Розробка та вивчення ефективності використання біологічно активних добавок на основі ензимів у годівлі сільськогосподарських тварин», яка координується Львівським національним університетом ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького в рамках наукової теми: «Застосування

альтернативних джерел поживних та біологічно активних речовин в тваринництві та птахівництві», (номер державної реєстрації 01.08U006790). Робота виконана під науковим керівництвом відомого вченого у галузі годівлі та фізіології живлення тварин доктора сільськогосподарських наук, професора Гуцола Анатолія Васильовича.

2. Наукова новизна роботи. Полягає в тому, що вперше у науково-теоретичному аспекті обґрунтовано й експериментально доведено доцільність використання новоствореної БВМД «Енервік» в годівлі молодняку свиней призначеного на відгодівлю.

Визначено біологічну цінність і встановлено продуктивну дію на м'ясну продуктивність, якість продукції перетравність та обмін речовин в організмі тварин. Експериментально обґрунтовано оптимальну кількість включення в структуру двоінгредієнтної зернової суміші (ячмінь, пшениця) 25% БВМД та 50 г/т карнітину для суміші отримання максимального продуктивного ефекту.

Отримано нові дані про стимулюючий вплив БВМД «Енервік» на перетравність основних поживних речовин раціону, засвоєння нітрогену, кальцію і фосфору, в результаті чого зростають середньодобові прирости на 13,9%, а також зростає забійна маса і маса туші на 15,8% та 19,4%. На високому рівні знаходяться фізико-хімічні показники м'язевої тканини та крові.

Аргументовано можливість і ефективність використання БВМД «Енервік» в структурі двоінгредієнтної зернової суміші.

Інноваційну складову досліджень підтверджено патентом на корисну модель: Спосіб підвищення продуктивності молодняку свиней - №U110774, опубліковано 25.10.2016 Бюл.№20, що підтверджує наукову новизну досліджень дисертантки.

3. Практичне значення одержаних результатів. Значимість проведених досліджень для науки та практики полягає в тому, що отримані результати експериментальних досліджень дають підставу стверджувати про

доцільність застосування у раціонах молодняку свиней на відгодівлі ново розробленої БВМД «Енервік» в структурі двоінгредієнтної зернової суміші (подрібнене зерно пшениці і ячменю) з розрахунку 25% на тонну з додаванням 50 г карнітину. Таке введення забезпечує не тільки зростання середньодобових приростів та якісних показників м'язевої тканини, а й одержання додаткового чистого прибутку на 55,7% та рентабельність виробництва м'яса свиней на 9,6%.

Результати досліджень можуть бути використані при організації виробництва комбікормів з обмеженою кількістю зернових інгредієнтів, вони доповідались на ряді міжнародних науково-практичних конференцій, пройшли виробничу апробацію та завізовані актами виробничої перевірки.

4. Ступінь апробації наукових положень висновків і рекомендацій сформульованих у дисертації. Структорологічний зміст дисертаційної роботи сформульовано чітко з дотриманням вимог, які ставляться до такого виду робіт. Результати проведення досліджень їх аналізі узагальнення, висновки та рекомендації виробництву свідчать, що дисертація спрямована на вирішення конкретної наукової проблеми, а саме: дослідити ефективність використання у годівлі молодняку свиней розробленої БВМД «Енервік» в складі двоінгредієнтної зернової суміші (дерть пшениці та ячменю) з додаванням 50 г/т карнітину.

Весь обсяг експериментальних досліджень, опрацювання літературних джерел за темою дисертаційної роботи, методи досліджень, статистична обробка одержаних результатів їх аналіз та обговорення виконані дисертанткою самостійно. Достовірність результатів також повністю підтверджуються первинною документацією.

Висновки і пропозиції виробництву логічно виходять із результатів досліджень, глибоко і всебічно обґрунтовані, мають беззаперечну цінність для сільськогосподарської науки та виробництва.

Кількість і об'єм публікацій є достатній для проведення публічного захисту дисертації, оскільки автором опубліковано 11 наукових праць, з них:

5 статей (3 – у наукових фахових виданнях і 2 – у виданнях включених до міжнародної науково метричної бази РІНЦ), 4 – матеріали конференцій, 1 – патент і технічні умови на досліджувану БВМД. Опубліковані матеріали повністю висвітлюють зміст дисертації.

5. Загальна оцінка окремих розділів дисертації. Дисертаційна робота Білявцевої Вікторії Вікторівни викладена на 185 сторінках комп'ютерної верстки на правах рукопису, містить 39 таблиць та додатків у яких викладені всі підтверджуючі документи, які засвідчують правдивість результатів досліджень.

Всі розділи змісту дисертації відображені згідно вимог, які ставляться до кандидатських дисертацій. Список використаних джерел літератури нараховує 402 найменування, у тому числі 44 іноземних авторів.

Теоретична частина роботи (Розділ 1, с.13-58) висвітлює питання наукових основ повноцінної годівлі свиней та біологічної ролі білково-вітамінно-мінеральних добавок зокрема в складі комбікормів для молодняку свиней на дорощуванні та відгодівлі.

Звернуто увагу на публіції з використання БВМД, а також деяких інших добавок у раціонах з обґрунтуванням оптимальних рівнів введення у структуру комбікормів. Крім того, достатньо обґрунтовано різні показники обміну поживних речовин за їх кормової дії.

В загальному огляд літератури достатньо відображає стан наукових публікацій за обраного темою.

В методичний частині (Розділ 2, с.59-64) представлені загальні принципи умов проведення досліджень, схеми науково-господарських та балансового дослідів, схема виробничої апробації, а також методики визначення окремих показників, їх розрахунки. Інформація розділу достатня і відповідає вимогам.

В третьому розділі (с.65-109) викладені матеріали науково-господарського досліду, в якому дано обґрунтування використання у годівлі молодняку свиней новорозробленої БВМД «Енервік» в структурі

двоінгредієнтної суміші. Вивчено перетравність основних поживних речовин на основі балансового досліду.

Наведено результати загального стану організму тварин за гематологічними показниками.

Встановлено показники продуктивності відгодівельних свиней, а також визначено якісні показники м'ясної продукції після забою тварин.

Результати кожного досліду проведених досліджень завершуються визначенням економічної оцінки запропонованої розробки, а на основі виробничої перевірки проведено загальний розрахунок економічної ефективності використання в складі раціонів відгодівельного молодняку свиней БВМД «Енервік», яка підтверджує ефективність її використання.

Четвертий розділ (с.110-119) відображає аналіз та узагальнення результатів досліджень, обговорення одержаних результатів і співставлення з даними, які висвітлені у літературних джерелах.

Наступною структурною частиною роботи є висновки і пропозиції виробництву. Завершують роботу список використаної літератури та додатки, які викладені згідно вимог.

Дисертація викладена державною мовою, на достатньо високому рівні грамотності і кваліфікованості дисертантки згідно вимог «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань».

Зауваження.

Оцінюючи дисертаційну роботу Білявцевої Вікторії Вікторівни в загальному позитивно вважаємо за необхідне зробити деякі зауваження та дискусійні положення і побажання враховуючи оцінку всіх розділів:

1. Оцінюючи розділ 1. «Огляд літератури», слід відмітити його досить обширну інформацію щодо обґрунтування складу білково-вітамінно-мінеральних добавок різного складу та виробництва. При цьому особливої уваги заслуговує оцінка джерел з питань виготовлення нових кормових добавок для промислового виробництваа також нормування протеїново-

вітамінно-мінерального живлення свиней. Огляд літератури складає позитивне враження.

2. В авторефераті, а також у дисертаційній роботі повністю висвітлено мету і завдання досліджень, проте, ознайомлюючись з розробленою схемою досліджень (таблиця 1), виникає питання: який склад основного раціону? Теж саме стосується таблиць балансового досліду та схеми виробничої перевірки. На наш погляд, така розшифровка дозволяє відразу зорієнтуватися у схемах та уникати пошуку додаткових пояснень у тексті дисертаційної роботи.

3. У дисертації наводяться дані щодо коефіцієнтів перетравності поживних речовин при згодовуванні БВМД «Енервік», встановлено високу позитивну дію на перетравність основних поживних речовин. Виникає питання, як впливає цей препарат на енергетичну цінність раціонів, а також, чи використовується даний препарат в структурі комбікормів промислового виробництва?

4. Приведені у додатках раціони годівлі піддослідних тварин є середніми на період досліду і відображають загальну поживність. На нашу думку їх можна було об'єднати і подати у розгорнутому виді, як один, що дозволило би встановити залежність надходження поживних речовин у продукцію від використання БВМД «Енервік».

5. Чому, на думку автора, відкладання нітрогену в організмі піддослідних тварин у відсотках від прийнятого з кормом мали менш суттєву різницю порівняно з контролем під час проведення балансового досліду?

6. З чим пов'язано факт помітного зниження витрат кормів і поживних речовин тільки в другій групі свиней, а в групах, як з меншою так і більшою кількістю БВМД «Енервік» та карнітину цей ефект не спостерігається?

7. Чим пояснити встановлений вами факт підвищення енергетичної цінності м'яса свиней, так би мовити середньої кількості використання

досліджуваної білково-вітамінно-мінеральної добавки на фоні двоінгредієнтної суміші?

8. Як Ви вважаєте, використання новорозробленої БВМД «Енервік» з карнітином буде давати більший ефект при її включенні у раціони годівлі свиней інтенсивного типу чи в раціони, які розраховані на менш високі прирости і чому?

Загальний висновок. Вважаю, що вказані зауваження не знижують науково практичної цінності проведених досліджень і основних висновків дисертаційної роботи. Дисертація Білявцевої Вікторії Вікторівни є завершеною, самостійно виконаною науковою працею, яка за змістом повністю відповідає спеціальності 06.02.02 – годівля тварин і технологія кормів та оформлена у відповідності з встановленими вимогами.

Дисертація базується на її особистих результатах досліджень, які дають змогу вирішувати важливу народногосподарську проблему щодовикористання в раціонах годівлі відгодівельного молодняку свиней новорозробленої БВМД «Енервік» з карнітином.

Висновки і пропозиції виробництву підтверджуються результатами досліджень і логічно з них виходять, мають беззаперечне важливе наукове і практичне значення.

Автореферат повністю відображає зміст дисертації.

Окремі зауваження, що були зроблені у ході аналізу результатів досліджень і всієї роботи, не є принциповими, тому не можуть зменшити загальної позитивної оцінки роботи.

Таким чином, на основі всебічного і глибокого вивчення та аналізу самої дисертації, автореферату, матеріалів і документів можна зробити висновок, що дисертаційна робота на тему «Продуктивність молодняку свиней за згодовування білково-вітамінно-мінеральної добавки «Енервік», відповідає вимогам п.9,11,12,13 «Порядку присудження наукових ступенів» затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. №567, щодо кандидатських дисертацій, а її автор Білявцева Вікторія

Вікторівна на основі публічного захисту заслуговує на присудження її наукового ступеня кандидата сільськогосподарських наук за спеціальністю 06.02.02 – годівля тварин і технологія кормів.

Офіційний опонент:
зав. каф. годівлі тварин і технології кормів
Львівського національного університету
ветеринарної медицини та біотехнологій
імені С.З. Гжицького
доктор сільськогосподарських наук,
професор Я.І. Півторак

Підпис професора Півторака Я.І.
засвідчую: зав. відділом кадрів
ЛНУВМБ імені С.З. Гжицького А.А.Ковтун

ВІРНО
НАЧАЛЬНИК ВІДДІЛУ КАДРІВ
ЛЬВІВСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ
ТА БІОТЕХНОЛОГІЙ
ім. С.З.Гжицького

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ ТА БІОТЕХНОЛОГІЙ ім. С.З. ГЖИЦЬКОГО
ВІДДІЛ КАДРІВ
ЗКПО 00492990 «УКРАЇНА»